

«Переклад ІТ-термінології»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ КОМП'ЮТЕРНИХ НЕОЛОГІЗМІВ	5
1.1. Поняття, способи утворення та перекладу комп'ютерного неологізму	5
1.2. Вплив користувачів Інтернет на виникнення та розвиток неологізмів	9
Висновки до Розділу 1	10
РОЗДІЛ 2. ПОРІВНЯННЯ ІТАЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ІТ-TERMINOLOGII	12
2.1. Переклад італійської it-термінології українською (на матеріалі онлайн-публікації Digitalic.it)	12
2.2. Результати гендерно-лінгвістичних досліджень комп'ютерних неологізмів	15
Висновки до Розділу 2.....	18
ВИСНОВКИ	19
Список використаних джерел.....	21

ВСТУП

Італія відома своїми культурними традиціями, літературою, опорою, туристичними пам'ятками та архітектурою, і переклад культурних реалій з італійської на українців є об'єктом дослідження багатьох сучасних перекладознавців. Водночас переклад текстів науково-технічного спрямування також є цінним для перекладознавчого аналізу у зв'язку із стрімким розвитком сфери інформаційних технологій.

У роботі з технічними італомовними текстами перекладачі стикаються з великою кількістю англомовних запозичень. Комп'ютерні технології внесли в мову величезну кількість спеціальних слів і виразів, різноманітну термінологію, наприклад: мережева карта, мікропроцесор, операційна система, форматування, інсталяція, Вінчестер, пікселі, діалогове вікно, об'єкт (об'єкт Delphi3.0) тощо.

У практиці перекладацької роботи помітне місце займає проблема перекладу неологізмів, тобто нових слів, що з'явилися в мові у зв'язку з розвитком суспільного життя і виникненням нових понять, а з бурхливим розвитком техніки і розширенням обсягу науково-технічної інформації зросло значення науково-технічного перекладу. У період глобальної комп'ютеризації, **актуальність** дослідження специфіки італійсько-українського перекладу ІТ-термінології не викликає сумніву.

Предмет дослідження – способи італійсько-українського перекладу комп'ютерних неологізмів.

Об'єктом дослідження є процес перекладу комп'ютерних неологізмів з італійської на українську мову.

Мета дослідження – проаналізувати способи утворення комп'ютерних неологізмів в українській та італійській мовах, а також способи їх перекладу, які застосовуються для інтерпретації англомовних комп'ютерних термінів, враховуючи особливості перекладу відповідної професійної літератури.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення наступних завдань:

- вивчити суть поняття комп'ютерного неологізму;

- розглянути способи утворення та перекладу комп'ютерних неологізмів;
- проаналізувати результати гендерно-лінгвістичних досліджень комп'ютерних неологізмів;
- розглянути можливі проблеми перекладу комп'ютерних неологізмів з італійської мови українською.

У даній роботі ми використовували такі лінгвістичні методи дослідження:

1. Описовий, що включає узагальнення та інтерпретацію отриманих фактів.
2. Зіставний метод, за допомогою якого було досліджено лексичні особливості зіставлюваних мов (української та італійської) у їхніх подібностях і відмінностях.
3. Метод компонентного аналізу був запроваджений для виявлення змін, які відбуваються в структурі лексичного значення слова в момент його запозичення іншою мовою.
4. Метод аналізу словниковых дефініцій був обраний, щоб зіставити словникове і контекстуальне значення лексичних одиниць.
5. Метод гендерного аналізу був використаний, щоб оцінити процес впливу комп'ютерного жаргону за допомогою порівняння гендерних тенденцій.

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ КОМП'ЮТЕРНИХ НЕОЛОГІЗМІВ

1.1. Поняття, способи утворення та перекладу комп'ютерного неологізму

Інформаційні технології – широкий клас дисциплін і областей діяльності, що відносяться до технологій управління і обробки даних, а також створення даних, в тому числі, із застосуванням обчислювальної техніки. Характерним для сфери інформаційних технологій є утворення та функціонування неологізмів, які являють собою «нові слова, ще не зареєстровані в словниках, або незафіковані словниками нові значення слів, уже існуючих в мові» [1, с. 322].

Науковці виокремлюють наступні стадії виникнення та розвитку неологізмів:

- 1) поява та поширення неологізму (нової лексичної одиниці) працівниками засобів масової інформації, викладачами, учителями, а згодом – його фіксація в другі;
- 2) прийняття широкими масами носіїв мови, процес лексикалізації – набуття навичок використання неологізмів у суспільстві, виявлення умов та протипоказань для їх використання в різних контекстах;
- 3) утвердження лексичної одиниці певного структурного різновиду, яка включається в різні словники неологізмів [12, с. 160].

У науковій літературі представлено такі способи утворення неологізмів:

- 1) фонологічний (утворення неологізмів із поєднань звуків);
- 2) запозичення з різних мов.
- 3) морфологічний (утворення нових слів з морфем мови, що досліджується): афіксальний (існуючі суфікси або префікси знаходять нові значення), словоскладання (злиття двох основ), конверсія (перехід слова з

однієї частини мови в іншу), скорочення (утворення абревіатур і акронімів) [5].

В. Д. Табанакова пропонує розробити адекватний і стандартизований алгоритм перекладу комп'ютерних термінів. У перекладознавчій літературі такий алгоритм називається «модель перекладу». Вперше цей термін ввів Ю. Найда і мав на увазі під ним представлення процесу перекладу у вигляді ряду перетворень одиниць оригіналу в одиниці тексту перекладу. В. Н. Комісаров розвинув розуміння терміну «модель перекладу». Для нього це «умовний опис ряду розумових операцій, виконуючи які, перекладач може здійснити переклад усього оригіналу або деякої його частини». В. Д. Табанакова зазначає, що «передумовою до створення дійсної моделі перекладу комп'ютерних текстів може стати класифікація способів перекладу комп'ютерних термінів» [15, с. 46-47].

У результаті своїх досліджень В. Д. Табанакова виокремлює чотири класи нормативного перекладу, які складаються з неперекладних термінів, запозичень через транскрипцію, перекладу семантичним еквівалентом або функціональним аналогом (наближений переклад) і калькування (морфемне або лексичне).

Першим способом, тобто повним калькуванням англомовного написання перекладаються назви корпорацій (Nvidia, IBM, AMD, Microsoft, Intel). Також не перекладаються назви технологічних стандартів і назви програмних продуктів. Наприклад, стандарт бездротового зв'язку Bluetooth трансліюється на українську мову не як «синій зуб», а як технологія Bluetooth. Як приклад назви програмного продукту можна привести Adobe Photoshop (редактор растрових зображень від компанії Adobe). Слід зауважити, що існує дві групи назв програмних продуктів. Перша – це програмне забезпечення, що розробляється великими корпораціями, зазвичай має таке найменування «виробник + назва продукту», наприклад вищезгаданий Adobe Photoshop або Microsoft Windows.

Друга група – додатки, написані спільнотами ентузіастів, зазвичай в

рамках моделі Open Source, тобто які не мають перед своєю назвою префікса у вигляді імені виробника, наприклад Gnome, Gimp, KDE. Обидві групи назв не перекладаються.

Другий спосіб перекладу – запозичення основи через транскрипцію, тобто відтворення звукової форми вихідного терміна за допомогою букв українського алфавіту, включає в себе такі слова, як «принтер», «сканер», «файл» і т. д. Взагалі перекладачеві слід завжди мати на увазі, що при використанні прийому транскрипції присутній елемент транслітерації (мимовільних звуків, редукованих голосних, передача подвійних приголосних; при наявності декількох варіантів вимови вибір варіанту, близчого до графіки).

Третій тип перекладу термінів – використання семантичних еквівалентів (функціональних аналогів), коли перекладач знаходить український корінь, відповідний за значенням англійському терміну. Наприклад, network – мережа, data – дані тощо; з академічної точки зору ці переклади найбільш адекватні, але далеко не завжди можна підібрати повні еквіваленти.

Складні терміни В. Д. Табанакова пропонує перекладати шляхом заміни складових частин лексичної одиниці оригіналу на лексичні відповідності в українській мові. Це і лежить в основі четвертого способу перекладу – морфемне або лексичне калькування. Наприклад, application server – сервер додатків, hyperlink – гіперпосилання. Тут калькується сама структура терміна, при цьому окремі компоненти можуть представляти собою транскрипцію або лексико-семантичну заміну. Цей спосіб є комбінацією перерахованих вище моделей.

Авторка зазначає, що запропоновані чотири методи не можна вважати універсальними при перекладі. Якщо перекладач стикається з терміном, в перекладі якого він не впевнений, то, по-перше, слід перевірити, чи не відноситься він до групи неперекладних. Якщо це так, то необхідно з'ясувати, чи існує вже усталений варіант цього терміна. Для цього можна використовувати Інтернет, електронні словники, так як вони є найбільш

обновлюваним джерелом. Якщо переклад терміна вже існує, то слід використовувати саме його незалежно від того, за якою моделлю він побудований. Спроби змінити сформоване для того чи іншого терміна назvu практично неможливо. Тільки в тому випадку, коли традиційного еквівалента ще не з'явилося, перекладач має право самостійно обирати спосіб перекладу. І все ж, на думку автора вищезазначеної статті «перевагу слід віддавати семантичним еквівалентам, бо це забезпечить адекватну передачу предметно-логічного значення терміна. У порівнянні з транскрипцією, цей спосіб перекладу дозволяє досягти розуміння перекладного терміна будь-яким носієм мови» [15, с. 49].

Аналогічну думку щодо методів перекладу неологізмів мають А. Погоріла та О. Тимчук, які підкреслюють, що «жоден з проаналізованих методів перекладу не є універсальним та самостійним та не забезпечує абсолютно адекватного перекладу». Дослідницями надано наступні рекомендації щодо перекладу неологізмів:

1) визначення типу слів, до якого належить неологізм (термін, назва, скорочення);

2) виявлення контексту, в якому дане слово використовується з метою найбільш точної передачі змісту неологізму, що перекладається, й водночас збереження його стилістичних та емоційних характеристик;

3) здійснення перекладу, що має бути максимально зрозумілим для україномовного реципієнта [13, с. 145-146].

Схожої наукової позиції щодо труднощів при перекладі неологізмів дотримується і О. Костенко, зазначаючи, що «жоден словник на тлі сучасного розвитку інформаційно-комунікаційних систем не може встигнути зафіксувати усі неологізми, що виникають». Авторка зауважає, що іноді перекладачеві може допомагти вивчення контексту, знання складових частин неологізму, а також розуміння способів творення сучасних англійських неологізмів. Проте, за словами дослідниці, часто використання цих методів є недостатнім, і «перекладач, який не володіє екстраглігвістичними знаннями,

не може адекватно перекласти певний неологізм» [8, с. 99].

О. Панченко вважає, що труднощі, які виникають у процесі перекладу неологізмів українською мовою, можна подолати, використовуючи еквівалентний і трансформаційний переклад, а також за допомогою прямого перенесення слова в українську [11, с. 158].

1.2. Вплив користувачів Інтернет на виникнення та розвиток неологізмів

Комп'ютерна мова перетворилася на новий феномен, який досліджується багатьма лінгвістами. Кожен з них намагається підкреслити той чи інший аспект значною мірою: вчені описують комп'ютерну мову по відношенню до розмовної та письмової форми вираження, деякі інтерпретують її як абсолютно нову мову, інші відводять чільну роль соціальним і прагматичним факторам.

У своїй роботі Л. Ю. Іванов наводить порівняння деяких рис мови користувачів ПК і вживаної мови. Автор виокремлює загальні функції користувачів глобальної мережі, а саме:

- 1) комунікативна;
- 2) когнітивна;
- 3) тезаурусна (накопичення і зберігання інформації);
- 4) культуроутворююча функція.

Дослідник поділяє комунікативну функцію на констатуючу і переконуючу, тобто ситуації, при яких користувач заводить знайомства і підтримує зв'язок з іншими комунікантами в мережі, а також випадки різного мовного впливу. До видів мовного впливу дослідник відносить аргументації, переконання, пропаганду для досягнення різних цілей [9].

Слушною є думка, що кожен учасник мережі є «творцем власного дискурсу та співавтором загального інтернет-середовища». Авторка відзначає, що, наприклад, користувачі соціальних мереж створюють лексичні одиниці, що можна віднести як до сленгізмів, так і до неологізмів. Обмеженість цих

лексичних одиниць перною комунікативною ситуацією та затосування окремою групою осіб уможливлює розглядати їх як сленгізми. Водночас вони є і неологізмами, оскільки сприймаються як нові (на відміну від сленгізмів, які функціонують у мовленні і в яких не завжди присутня конотація новизни) і ще не набули значного поширення поза межами сфери свого використання і не ввійшли до стандартного мовленнєвого обігу. Дослідниця пропонує визначати такі лексичні одиниці як «сленгові неологізми» – новостворені експресивно забарвлени сленгові одиниці з вираженою конотацією новизни, для яких є характерною відсутністю синонімії в стандартній лексиці, а використання зумовлюється певною комунікативною ситуацією [4, с. 176].

Висновки до Розділу 1

Проаналізувавши вищезазначені методи, статті та думки фахівців можна виокремити три варіанти роботи з термінами. По-перше, щоб правильно визначити виражені терміном поняття, потрібно знати ту область науки і техніки, до якої відноситься дана термінологія. По-друге, незважаючи на те, що для терміна характерна співвіднесеність з точно певним поняттям, прагнення до однозначності, не можна його розглядати як відокремлену смислову одиницю, оскільки «цілий ряд термінів, за якими закріплено певне технічне значення, можуть змінювати свій зміст в залежності від тієї галузі, в якій воно вжито в даному контексті». І останнє полягає в тому, що для правильного розуміння і перекладу термінів необхідно також знати морфологічну будову термінів, семантичні особливості, що відрізняють їх від загальновживаних слів, основні типи термінів-словосполучень, їх структурні особливості і специфіку вживання.

Всі терміни за своєю будовою поділяються на:

- прості - matrix, modem, joystick;
- складні - software, workstation, interface;

- терміни-словосполучення - flat liquid crystal device (LCD) display, letter-quality printing.

Прості терміни знаходяться в рамках однієї терміносистеми і характеризуються однозначністю і їх можна вважати ключовими словами даної тематики. Складні терміни можуть зустрічатися в одній терміносистемі, але мати різне значення в залежності від контексту: workstation – робоча станція (сфера інформаційних технологій), робоче місце шеф-кухаря (сфера ресторанних послуг) і т. д.

З цього випливає, що такі терміни потрібно розглядати в смисловому оточенні, в якому зустрічається дане слово.

РОЗДІЛ 2

ПОРІВНЯННЯ ІТАЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ІТ-ТЕРМІНОЛОГІИ

2.1. Переклад італійської іт-термінології українською (на матеріалі онлайн-публікації Digitalic.it)

Стрімкий ріст комп'ютерних технологій породив безліч термінів і абревіатур. Більшість з них є запозиченнями з англійської мови. Сьогодні ІТ терміни використовують фахівці всіх посад і професій, так чи інакше пов'язаних з інформаційними технологіями. Тому варто ознайомитися з деякою популярною термінологією, представленою в словниках та італомомовних Інтернет-джерелах [3; 7; 9; 10]:

Account (або profilo) – профіль користувача, який відповідає поштовій скриньці та поштовій адресі.

Banda – кількість даних в одиницю часу, які можуть передаватися через з'єднання. У широкому діапазоні швидкість варіюється від 64 Кбіт / с до 1,544 Мбіт / с. у широкосмуговому (**banda larga**) зв'язку ця швидкість становить понад 1,544 Мбіт / с.

Cookie (буквально — печиво). Ви часто можете зустріти спливаюче вікно на сайті з проханням дозволити доступ до cookie. Cookie – це деякий обсяг даних, який зберігається в базі даних сайту і покращує зручність роботи з ним. Наприклад, cookies можуть містити логін і пароль. Завдяки цьому, немає потреби щоразу вводити дані для авторизації на сайті. Приклад: «будь ласка, дозвольте веб-сайту використовувати файли cookie». Або також в кінці деяких сайтів ви можете побачити словосполучення “Cookies policy”, що українською буде перекладатися як «Політика використання файлів cookie».

Codice a barre – штрихкод. Це система представлення даних за допомогою вертикальних ліній різної товщини, які можуть бути зчитані тільки за допомогою спеціальних оптичних читувачів. Вони використовуються для

позначення продукту на ринку і полегшують операції бухгалтерського обліку в касах супермаркетів.

Computer – комп’ютер. Слово було запозичене безліччю мов світу, а в італійській з’явилися також різні похідні форми цього слова:

Computerassistito(computer-assistito) e realizzato con metodi informatici.

Computer-generato e generato, prodotto dal computer, con l’aiuto di computer.

Computergrafica e grafica computazionale, realizzata con metodi e instrumenti informatici.

Computermaniac o chi lascia prendere totalmente dall’uso del computer, sviluppando una sorta di dipendenza.

Computer ottico e calcolatore difitale che funziona mediante la propagazione di fotoni.

Digitale (укр. цифровий) – числове значення величини в інтернет-просторі.

Forum (укр. форум) – інтернет-простір з групами людей, які обмінюються думками з конкретних тем.

Finestra (укр. вікно) – робоча область, що відображається на екрані і яка присвячена додатку.

Internet (або Inter Networking, укр. Інтернет) – це найбільша комп’ютерна мережа. Обмін даними відбувається через TCP / IP, фізично ця дія відбувається в основному за допомогою телефонних ліній.

Modem (modulatore demodulatore) – модем. Пристрій для перетворення цифрового сигналу в аналоговий і навпаки, використовується для підключення до Інтернету через телефон.

Screensaver o salvaschermo – заставка. Після деякого часу простою робочий екран замінює зображення за вашим вибором; таким чином, на екрані не відображаються одні й ті ж кольори протягом тривалого часу.

Більш детально ми можемо розібрати відмінності it-термінів між мовами на прикладі перекладу італійської онлайн-публікації:

Annunciate una serie di novità che riguardano la popolare piattaforma di messaggistica, in particolar modo sia le versioni per dispositivi mobili, sia quelle web.

Un nuovo aggiornamento di Telegram è stato rilasciato e annunciato direttamente sul blog del canale dedicato della società sulla sua app di messaggistica. Questo aggiornamento introduce i Pagamenti 2.0 per tutte le chat Telegram, la programmazione e mini profili per le Chat vocali, e le nuove versioni di Telegram Web per browser. Quella che più interessa lato business riguarda la possibilità, offerta ai commercianti, di ricevere pagamenti all'interno di qualsiasi chat.

Il team al lavoro sull'applicazione li chiama Pagamenti 2.0, per sottolineare i passi in avanti compiuti rispetto a quando il supporto alle transazioni è stato incluso nell'ormai lontano 2017. Quanto offerto oggi è reso possibile grazie alla partnership con otto fornitori che gestiscono altrettanti circuiti o piattaforme per la movimentazione del denaro. Sono Stripe, Yandex.Money, Sberbank, Tranzzo, Paymem, CLICK, LiqPay ed ECOMMPAY. Con tutta probabilità l'elenco andrà a espandersi in futuro.

Telegram sottolinea che non applica alcuna commissione e non conserva alcun dato sui pagamenti, in linea con la propria filosofia in tema di privacy. La funzionalità è accessibile sia dalle app mobile sia dalle versioni desktop [8].

Наведемо переклад українською мовою:

В популярній платформі обміну повідомленнями був анонсований ряд нових функцій зокрема, як для мобільних додатків, так і для веб-версій.

Нове оновлення Телеграму було випущено та анонсовано безпосередньо в блозі окремого каналу компанії в своєму додатку для обміну повідомленнями. Це оновлення вводить нову функцію, а саме Платежі 2.0, для всіх чатів в Телеграмі, програмне забезпечення та міні-профілі для голосових чатів, а також нові версії Телеграм Веб для браузерів. Що найбільше цікавить бізнес-сторону, так це можливість, завдяки якій продавці можуть отримувати платежі в будь-якому чаті.

Команда, яка працює над додатком, називає їх *Платежами 2.0*, щоб підкреслити кроки, зроблені в порівнянні з тим, коли підтримка транзакцій була включена в далекому 2017. Те, що пропонується сьогодні, стало можливим завдяки *партнерству з вісімома дистрибуторами*, які керують такою ж кількістю схем або платформ для обробки грошей. Це *Stripe*, Яндекс.Гроші, Сбербанк, *Tranzzo*, *Paymet*, *CLICK*, *LiqPay* і *ECOMMPAY*. Цілком ймовірно, список буде розширюватися в майбутньому.

Телеграм підкреслює, що він не стягує жодних комісій і не зберігає жодних даних про платежі відповідно до його філософії *конфіденційності*. Ця функція доступна як для мобільних додатків, так і для десктопних версій.

Отже, в ході порівняння однієї і тієї ж самої інформації шляхом перекладу, можемо виявити, як і зазначили раніше, що більшу частину it-термінів як в італійському, так і в українському перекладі становлять англіцизми, тобто слова англомовного походження. Використання та переклад it-термінів в мовах майже однакові, бо переклад цих термінів відбувався методом калькування, транслітерацію або ж, навіть, методом повного збереження первинного слова, зазвичай, коли це стосується назв онлайн-платформ, таких як *Tranzzo*, *Paymet*, *CLICK*, *LiqPay* і *ECOMMPAY*.

Однак слід зауважити, що термін «платформа» українською буде перекладатися транслітерацією, згідно з первинним англійським словом ‘platform’, тоді як італійською мовою цей термін звучить інакше: *piattaforma*.

2.2. Результати гендерно-лінгвістичних досліджень комп'ютерних неологізмів

За даними гендерно-лінгвістичних досліджень в більшості випадків чоловіки, порівняно з жінками, краще знають і частіше вживають жаргонізми. У своїй мовній поведінці жінки, в принципі, більше чоловіків прагнуть орієнтуватися на норму, на стандартне використання мовних засобів. У

чоловічій же мовній поведінці переважає прагнення до вільного або нетривіального підходу до мови. У комп'ютерному жаргоні, що виконує, як і будь-який інший сленг або корпоративний діалект, «функцію вічно рухливих щупальців мови» йде постійний пошук, по суті спостерігається свідоме прагнення до ризикованої мовної гри і/або свідомого маніпулювання мовою, в основі якого лежить десакралізація друкованого слова. Відбувається це таким чином, що створюється враження, що носії комп'ютерного жаргону дійсно поставили собі за мету зробити друковане слово недрукованим. В Інтернеті існує величезна кількість регулярно оновлюваних сайтів з анекдотами, як правило, напівпристойного характеру. В Інтернеті публікуються романі та оповідання вільного змісту, численні зібрання «приколів» – промов, побудованих на комбінуванні і перестановці різних частин відомих фразеологічних поєднань і прислів'їв. Стиль спілкування в чатах, на форумах і конференціях зухвало занижений, що характеризується зневагою до правил пунктуації і відвертим, навмисним порушенням правил культури мови. Всім цим фактам можна знайти обґрунтування в приналежності комп'ютерного жаргону до чоловічої мови. Це більш сприйняті пояснення мовних девіацій, які відбуваються в Інтернеті, в порівнянні з поширеними наріканнями мовознавців про псування мови, про експансію грубої і низької лексики, про інерцію падіння цензурних шлагбаумів [1].

Як справедливо зазначає О. Стишов, «жаргонний бум» зумовлений впливом як екстра-, так і інтралінгвальних чинників. Дослідник розглядає нові жаргонні одиниці з комп'ютерного соціолекту. Автор зазначає, що сучасна молодь підтримує науково-технічний прогрес, не уявляє свого життя без ПК, ноутбука, планшета та активно послуговується ними: ноут ‘ноутбук’, живність ‘вірус’, млинець ‘носій інформації у формі круглої пластини, покритої шаром матеріалу, призначений для запам’ятовування і відтворення інформації; компакт-диск’, масдай ‘крайній ступінь невдоволення’, гамат ‘грати’, задротити ‘фанатично грати в комп’ютерні ігри’ тощо [14, с. 40].

Аналіз наукових праць свідчить про те, що комп'ютерна жаргонна лексика – це динамічна система, яка активно розвивається (що обумовлено надзвичайно швидким прогресом комп'ютерних технологій). Це один із шляхів проникнення в українську та італійську мови англіцизмів. Багато слів з комп'ютерного жаргону переходят в офіційну термінологію. Жаргонізми існують в усному мовленні, електронних листах, документах, доповідях на онлайн-онфераенціях, у пресі, навіть у солідних комп'ютерних виданнях. Варто виділити цікаву особливість, яка відрізняє комп'ютерний жаргон як підсистему мови. Через значний обсяг виразних засобів більшість людей спілкуються використовуючи лише малу їх частину. Так, популярний онлайновий словник комп'ютерного сленгу налічує понад 1600 лексичних одиниць. Безсумнівно, таким арсеналом жаргонізмів не володіє навіть програміст з дуже великим стажем. Переважна більшість жаргонних виразів являє собою не новоутворення, як було б логічно припустити для галузі, яка настільки динамічно розвивається, а використання вже наявних одиниць з арсеналу мови, які зберігають вихідну форму, або трансформуються. Згадавши афікацію, словосклад і абревіацію, треба відзначити, що саме метафоричне перенесення і мовна гра стають одними з найпродуктивніших способів освіти жаргонізмів в комп'ютерній сфері. Про цю тенденцію можна говорити як щодо англійської, так і української, і навіть італійської мов. Сучасний комп'ютерний жаргон включає в себе значну частину англомовної термінології у вигляді транскрипцій і транслітерацій. Вся англомовна термінологія не запозичується комп'ютерним жаргоном, значну частку складають семантичні новоутворення. В основі таких жаргонізмів лежить вторинна номінація, яка дозволяє їм виконувати нову функцію.

Висновки до Розділу 2

Простеживши шлях слова від самого народження в англійській мові до переходу в термін, ми можемо зробити висновок, що терміни в українській та італійській мовах – це своєрідний процес адаптації англомовного слова. Методи перекладу та сленг допомагають прискорити цей процес, в ситуації стрімкого розвитку комп'ютерів, коли мова намагається наздогнати нові технології.

У цьому питанні італійська та українська мови, поза всякими сумнівами, знаходяться під безпосереднім впливом англійської мови. І ми не зможемо зупинити цей процес, до тих пір, поки самі не станемо створювати щось нове в області комп'ютерних технологій.

Як ми бачимо, комп'ютерна лексика в більшості випадків являє собою англійські запозичення, випадки перекладу зустрічаються рідше, та й то завдяки бурхливій фантазії комп'ютерників. До залучення іноземних слів в мову завжди слід ставитися уважно, а тим більше, коли цей процес має таку швидкість.

Існування комп'ютерного сленгу дозволяє фахівцям не тільки відчути себе членами якоїсь замкнutoї спільноти, а й дозволяє їм розуміти один одного з півслова, служить елементарним засобом комунікації. Не будь сленгу, їм би довелося або розмовляти англійською мовою, або вживати в своїй промові громіздкі професіоналізми.

ВИСНОВКИ

Комп'ютерна лексика – це достатньо нове явище в італійській та українській мовах. Новизна її визначається тим, що носії і творці даної лексики – представники порівняно молодої професії – програмісти. Завдяки знанню цієї спеціальної мови вони відчувають себе членами якоїсь замкнутої спільноти, відокремленої від «непосвячених». Явище подібного мовного відокремлення властиво практично всім професійним групам, а не тільки програмістам.

Ми лише злегка торкнулися до широкого пласти лексики, який являє собою комп'ютерний жаргон. Розвиток цього мовного явища і його поширення обумовлюється впровадженням комп'ютерної техніки в життя сучасного суспільства. Здається, що комп'ютерний жаргон повинен стати об'єктом пильної уваги вчених-мовознавців, адже, як показують приклади інших жargonних систем, спеціальна лексика іноді проникає в літературну мову і закріплюється там на довгі роки.

Отже, вузькоспеціальна комп'ютерна лексика, яка пов'язана з обчислювальною технікою та інформатикою, за останні кілька десятиліть не тільки значно розширила свій обсяг, але і стала активно проникати в загальне вживання.

Нові технології семимильними кроками пішли по планеті. Майже всі галузі людського життя отримали нові можливості. Планета знайшла друге дихання. Завоювавши собі місце під сонцем, комп'ютерні технології не зупинилися, а активно продовжили нарощувати свою експансію. Прогресуючі процеси комп'ютеризації диктують необхідність адекватної трансляції відповідних текстів, написаних однією мовою іншою.

На сьогодні актуальність перекладу комп'ютерних термінів продиктована необхідністю перекладу технічної документації, літератури та інших програмних продуктів.

Складність перекладу комп'ютерної тематики полягає в тому, що багато комп'ютерних термінів відносяться до безеквівалентної лексики, але це не

означає неможливість їх перекладу. Поступово комп'ютерні терміни набувають перекладацькі відповідності, і цей процес вивчення проходить досить динамічно.

В ході проведеного нами аналізу було встановлено, що для інтерпретації англомовних комп'ютерних термінів застосовуються такі прийоми перекладу, як калькування, конкретизація, генералізація, прийом смыслового розвитку, антонімічний переклад, заміна і перетворення частин речення. У свою чергу, перекладачі-практики розробляють алгоритми, так звані моделі перекладу для стандартизації і полегшення самого процесу перекладу. І який би з перерахованих вище способів не був обраний, головним завданням перекладача є адекватна передача предметно-логічного значення терміна. При цьому він повинен бути однозначним і номінативним.

Список використаних джерел

1. Бабак Г. С., Краснова Н. В. Неологізми. Семантичні особливості та переклад. *Dynamics of the development of world science : Abstracts of IX International Scientific and Practical Conference* (Vancouver, Canada, 13-15 May 2020), Vancouver, 2020. Р. 321-325.
2. Виноградова Н. В. Комп'ютерний сленг і літературна мова: проблеми конкуренції : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Сеул, 2001. <http://ur.co.ua/121/398-1-komp-yuterniy-zhargon-v-aspekte-gender-lingvisticheskikh-issledovaniy.html>
3. Глосарій комп'ютерних термінів. URL: <http://www.artec.unirc.it/pac/glossario.pdf>
4. Дзюбіна О. І. Структура, семантика та прагматика сленгових неологізмів соціальних мереж Twitter та Facebook (на матеріалі англійської мови) : дис. канд. філ. наук : 10.02.04. Львів, 2016. 206 с.
5. Железняк Е. Неологізми в сучасній англійській мові. *Наука онлайн*. 2018. № 1. URL: <https://nauka-online.com/ua/publications/filologiya/2018/1/neologizmi-v-suchasnij-anglijskij-movi/>
6. Иванов Л. Ю. Язык интернета : заметки лингвиста. URL : [http://www.faq-www.ru/lingv.htm/](http://www.faq-www.ru/lingv.htm)
7. Кортелаццо М., Дзоллі П. Етимологічний словник італійської мови. Болонья: Занікеллі, 2004. 202 с.
8. Костенко О. Г. Сучасні англійські неологізми способи їх перекладу українською мовою. Закарпатські філологічні студії. 2020. Т. 2. Вип. 13. С. 97-100.
9. Нове оновлення Телеграму: Платежі 2.0 та заплановані голосові чати. URL: <https://www.digitalic.it/tecnologia/nuovo-aggiornamento-di-telegram>
10. Особливості технічного перекладу з італійської мови. URL: <http://news.flarus.ru/?topic=8451>

11. Панченко О. І. До питання про переклад неологізмів. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2020. № 4. С. 154-158.
12. Пікуш О. Фонологічні неологізми в англійській мові: специфіка їх утворення. *Проблеми гуманітарних наук. Філологія*. 2014. Вип. 34. С. 158-166.
13. Погоріла А. І., Тимчук О. Т. Молодий вчений. 2018. № 3.1 (55.1). С. 143- 146.
14. Стишов О. Джерела поповнення молодіжних жаргонізмів в українській мові початку ХХІ століття. *Українське мовознавство*. 2019. № 49. С. 32-43.
15. Табанакова В. Д. Пролегомены к денотативной модели перевода компьютерных терминов. *Іноземні мови в навчальних закладах*. 2003. № 1. С. 45-50.